

**NEW YORK TIMES  
-BESTSELLERISTIN UUTUUS!**

# **MAX SEECK**

**KAUNA**

TAMMI

# MAX SEECK

KAUNA



TAMMI

HELSINKI

## Max Seeck:

JESSICA NIEMI -SARJA:

Uskollinen lukija, 2019

Pahan verkko, 2020

Kauna, 2021

DANIEL KUISMA -SARJA:

Hammurabin enkelit, 2016

Mefiston kosketus, 2017

Haadexsen kutsu, 2018



© MAX SEECK JA TAMMI 2021

TAMMI ON OSA WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖTÄ

ISBN 978-952-04-3146-4

PAINETTU EU:SSA

*Williamille ja Lionelille.*

# Prologi

TAMMIKUU 2020

L'Étranger avaa oven, antaa katseensa kiertää huonetta ja hymähtää. Kolmen tähden hotelli on askeettinen, mutta huone on hänen tarkoituksiinsa täydellinen. Hän työntää avainkortin virtakoteloon, ja huoneeseen syttyy hailakka valo.

Hän laskee lattialle Louis Vuittonin putkikassin ja tuntee kuinka olkavarsi vapautuu sen painosta. Hän ei ole irrottanut siitä otetaan kertaakaan laivasta poistuttuaan. Sormet ovat puristaneet työkalupakin nahkaista kahvaa aina terminaalin kävelysillalta taksiin ja hotellin aulaan.

Hän astelee verkkaisesti suurelle ikkunalle. Se antaa aukiolle, sillä parveilevat ihmiset näyttävät hotellin ylimmästä kerroksesta pieniltä tinasotilailta. Sitä ne kai ovatkin, oman elämänsä sotilaita matkalla oman elämänsä vähäpätöisiin taisteluihin. *Sopuleita.*

Aukion laidalla graniittisen toimistorakennuksen edessä on meneillään jonkin sortin mielenosoitus: kymmenet toppatakkeihin verhoutuneet ihmiset kannattelevat kookkaita plakaatteja. Paikalla on kaksi poliisiautoa: niistä jalkautuneet lainvalvojat seuraavat tilannetta passiivisen oloisina.

L'Étranger naurahtaa itsekseen, hän ei ole koskaan osoittanut mieltään. Miksi olisikaan? Hän on aina mieluummin hukkunut ihmisvilinään kuin hakeutunut huomion keskipisteeksi. Sitä paitsi pysyvää muutosta ei saada aikaan kokoontumalla jollekin vitun torille muutaman kymmenen ihmisen voimin. Kaunis ajatus ehkä muttei sen enempää.

Toisinaan juuri katsellessaan ihmisjoukkoja hän kokee sen, täydellisen erillisyyden ja ulkopuolisuuden, jotka ovat jäytäneet häntä aina murrosiästä lähtien. Mutta tuo tunne ei koskaan ole saanut häntä masentumaan. Päinvastoin, kyse on eräänlaisesta nuoruudessa koetusta valaistumisesta: hän ymmärtää jotakin mitä suurin osa tavallisista kaduntallaajista ei suostu näkemään. Millään tekemällämme tai tekemättä jättämällämme ei lopulta ole mitään merkitystä.

Tulee uusi päivä. Sitten toinen. Aina tulee, kunnes ei enää tule. Se pätee häneen itseensä, naapuriin ja koko maailmankaikkeuteen.

L'Étranger sulkee verhot ja nostaa putkikassin sängylle.

Hän ottaa esiin tietokoneen ja avaa sen kannen.

Kone raksuttaa hetken ajan ennen kuin esiin ponnahtaa TOR-verkon keskustelunäkymä.

Sormet laskeutuvat näppäimistölle ja loihtivat lyhyen viestin. *I'm in town. Waiting.*

Sitten hän sulkee sähköposti-ikkunan ja avaa tekstitiedoston.

Hän tuijottaa hetken ruudulle avautuvaa sivua: *Eksistentiaalinen nihilismi Albert Camus'n tuotannossa*. Hänen väitöskirjansa aihe on rohkea, ja se tulee varmasti herättämään soraääniä tiedeyhteisössä. Yleensä eksistentiaalinen nihilismi on yhdistetty pikemminkin Sartren teoksiin tämän ateistisen maailmankatsoimuksen vuoksi, mutta hän uskoo että Camus – agnostisuudesta huolimatta – käsittelee teoksissaan täsmälleen samoja teemoja, joskin inhimillisemmästä näkökulmasta.

*Saattepa nähdä, pässit. Minä jos joku tunnen olemassaolon merkityksettömyyden.*

L'Étranger kaivaa nenäliinan taskustaan ja pyyhkäisee näytölle eksynnyttä sormenjälkeä. Yksi luku hänen elämässään on päättyneessä. Vielä pitäisi hoitaa tämä viimeinen keikka, ja sitten hän voisi keskittyä akateemiseen uraansa. Ehkä hän saisi viran yliopistolta. Ehkä ei. Silläkään ei lopulta olisi mitään merkitystä. Mutta se ei tarkoita että hän tekisi mitään vastikkeetta. Kuten Jokerin hahmo sanoo elokuvassa *The Dark Knight: If you're good at something, never do it for free.*

Hän vetää laukusta esiin Søren Aabye Kierkegaardin elämästä kertovan kirjan. Sen välissä on kaksi valokuvaa. Kaksi henkilöä, jotka maksaisivat loput hänen opinnoistaan. He tekisivät sen kuolemalla.

# 1

Vanhan hissien kori paukahtelee kerrosten välissä. Vaijeri humisee katonrajassa.

*Vitun ahne paska.*

Eliel Zetterborg haistaa henkivartijansa voimakkaan partaveden ja nyrpistää nenäänsä. Hän ajattelee plakaattiin maalattuja sanoja, joita hän tunti sitten katseli Maybachin tummennettujen takaikkunoiden lävitse.

Sormet käväisivät nyrkissä, kädet tuntuvat heikoilta. *Ne kiittämättömät idiootit eivät tiedä mistä puhuvat.*

Eliel astuu ulos hissistä ja ottaa muutaman askeleen avain kädesään asuntonsa ovelle. Joonas sulkee perässään hissien veräjän. Metallinen maiskahdus saa Elielissä aikaan nostalgisen ailahduksen. Ääni muistuttaa entisajan mekaanisista laitteista, voiteluöljyn tuoksuisista rauta- ja metalliosista, jotka liikkuvat jousivoiman, höyryn tai pelkän painovoiman avulla ja tekivät töitä ihmisen puolesta. Nykyteknologia puolestaan on täydellisen hajutonta ja mautonta. Käsien kosketeltavat koneet ovat muuttuneet sarjaksi hienostuneita algoritmeja ja mekanismeja, joiden toimintaperiaatteet ovat niin abstrakteja, että mainonnan ja viestinnän ammattilaisten on kehitettävä niiden ympärille kauniita tarinoita saadakseen puhallettua niihin edes hitusen elämää. Ja sittenkin asiakkaiden on vain etäisesti mahdollista käsittää niiden toimintaa. Sanoivat nämä milleniaalit mitä tahansa, ennen oli paremmin.

*Sinä tapoit tämän kaupungin, Zetterborg.*

Kun Eliel Zetterborg päivälleen viisikymmentä vuotta sitten perusti Eetu Monton kanssa EZEM Putkisto Oy:n, saattoi yri-



tyksen nimestä vielä päätellä sen toimialan. Silloin Herttoniemen teollisuusalueen pajalla ei näprätty tietokoneiden kanssa vaan taottiin ja sorvattiin osia, joista rakennettiin jotakin todellista ja kouriintuntuva. Ei virtapiirejä ja transistoreja vaan veren ja hien katkuista teollisuutta. Raskasta teollisuutta sanan varsinaisessa merkityksessä.

Eliel sulkee silmänsä ja haistaa tulikuuman metallin makean hajun, kuulee räiskyvän äänen, joka syntyy kun hitsaajat käyvät työhönsä Puusepänkadun eteläpuoleisen valmistushallin perällä.

”Kaikki hyvin?” Joonas sanoo ja vilkaisee vaivihkaa rappukäytävää. Joonas Lamberg on hänen pitkäaikainen autonkuljettajansa ja henkivartijansa, joka saattaa hänet tänäkin iltana kotiovelle ja odottaa sitten Maybachin ratissa Muukalaiskadun varressa, että Eliel on valmis. Sen jälkeen Joonas kyyditsisi hänet juhlapaikalle, joka sijaitsee vain korttelin päässä asunnolta. Normaalisti Joonas lähtisi tässä vaiheessa jo kotiin, mutta juuri nyt ajat ovat poikkeukselliset: niin moni kadunmies vihaa Eliel Zetterborgia ja RealEstin hallitusta koko sydäimestään, että Joonaksen on hyvä olla lähettyvillä koko illan.

”Kyllä, kiitos. Nähdään kohta alhaalla”, Eliel sanoo, avaa oven ja näppäilee murtohälyttimeen koodin.

Joonas nyökkää vähäeleisesti, kurkistaa ylimpään kerrokseen ja lähtee sitten laskeutumaan rappuja. Hän tekee niin joka ilta, sillä hän haluaa varmistaa ettei porraskäytävään ole päässyt livahtamaan ketään sinne kuulumatonta. Joonas on uskollinen ja tunnontarkka. Hän on entinen Karhuryhmän mies, joka on edelleen vaarallinen siitä huolimatta, että hän on miltei viisissäkymmenissä ja aseistamaton.

Eliel Zetterborg kopistelee kenkensä eteisen kuramattoon ja riisuu päällystakkinsa, jonka hartiat ovat ehtineet kastua matkalla autolta alaovelle. Koti tuoksuu uudelle huuhteluaineelle, hän on pyytänyt siivoojaa ostamaan sellaista. Se peittää alleen antiikkitavaroiden ja huonekalujen sodanaikaisten tekstiilien ummehtuneen imelän tuoksun, jota Eliel on viime vuosina alkanut vieroksua. Se muistuttaa häntä siitä että hän on tullut vanhaksi ja että hänet

– aivan kuten kaikki muutkin tällä pallolla elävät – on tuomittu kuolemaan ennemmin tai myöhemmin. Ja hänen tapauksessaan epäilemättä ennemmin. Anne-Marien poismenon jälkeen jokainen päivä on tuntunut hitaalta laskettelulta kohti kuolemaa, on kuin hänen sydämensä löisi päivä päivältä yhä harvemmin kunnes se jonain yönä vihdoinkin pysähtyisi ja päästäisi hänet tuskista.

Elielin katse osuu eteisessä lojuvaan keltaiseen muovipussiin. Siivoojan piti palauttaa kirjat aamupäivällä Rikhardinkadulle ja noutaa samalla kirjastossa odottavat varaukset. *Helkkari*. Nainen on selvästi käymässä huolimattomaksi.

Eliel astelee peremmälle, seisautuu olohuoneeseen kädet tas-kuissaan ja huokaa syvään. Yrityksen merkkipäivä on saanut hänet nostalgiselle tuulelle.

Puoli vuosisataa. Siinä ajassa RealEst on kasvanut globaaliksi pörssiyhtiöksi, ja siitä on enää vaikea löytää yhtäläisyyksiä sen pienen metallipajan kanssa, jonka hän Eetun kanssa perusti viisikymmentä vuotta sitten.

Vuosi 1970 oli kaikinensa kuin toinen todellisuus: Kekkonen johtama suomettunut maa oli hyvin erilainen kuin nykypäivän Suomi, sekä hyvässä että pahassa. Hänen vanhempiensa näkemysten mukaan kyse oli epäilemättä jälkimmäisestä. Eliel Zetterborgin isä oli Helsingin Sanomien politiikantoimittaja ja lehdistön sananvapauden suuri puolestapuhuja. Äiti teki mittavan uran näytelmäkirjailijana. Taiteelliset ja liberaalit Zetterborgit kokivat sodanjälkeisen ilmapiirin painostavana ja hyssyttelevänä, ja ehkä osittain siitä syystä heidän ainoa poikansa Eliel vastusti aktiivisesti itesesensuuria, jota Suomen valtio harjoitti suhteessa Neuvostoliittoon. Toisaalta EZEM Putkisto Oy (joka vuoden 1990 kesällä tapahtuneen fuusion ja pörssiin listautumisen yhteydessä vaihtoi nimensä RealEst Oyj:ksi) hyötyi erityisesti 80-luvulla valtavasti maiden välisestä bilateraali-kaupasta, mikä muovasi hänen näkemystään Neuvostoliitosta huomattavasti myönteisemmäksi. Niin kauan kuin itänaapurit olivat tyytyväisiä, kauppa kävi.

*Opportunisti takinkääntäjä.*

Eliel tietää olevansa malliesimerkki siitä, kuinka ideologia sysätään syrjään kapitalismin tarjoamien pikavoittojen toivossa. Hän on vuosien varrella kuullut syytöksiä periaatteidensa myymisestä kymmenet kerrat, niin monen eri ihmisen suusta ettei hän jaksakaan enää pahoittaa mieltään asiasta. Sitä paitsi se pitää paikkansa, olkoonkin että siitä kaikesta on kymmeniä vuosia. Hän ei kuitenkaan kadu mitään, ei sekuntiakaan. Päätökset mahdollistivat hänelle ja Anne-Marielle suurenmoisen elämän. Heille ja Axelille, joka toisin kuin Eliel itse sai kasvaa vauraassa ja yltäkylläisessä kodissa. Toisinaan Eliel miettii olisiko karumpi kasvualusta tehnyt hänen pojastaan toisenlaisen: onko heidän suhteensa vaikea nimenomaan siksi, että heidän lähtökohtansa elämään ovat niin tavattoman erilaiset?

Eliel asettuu seisomaan suuren peilin eteen ja katselee valkoisen parran verhoamia uurteisia kasvojaan. Puhelimen näyttö vilkkuu piirongin päällä, mutta Eliel ei aio vastata. Puhelin on soinnut tänään enemmän kuin koskaan. Toimittajia, onnittelijoita, ammatti- sekä harrastelijapoliitikkoja, melkein-ystäviä, selkääntaputtelijoita. *Loisia*. Kyseessä on suomalaisen teollisuuden ja RealEstin suuri päivä: yrityksen keskijohto juhlii parasta aikaa Hietalahden torille pystytetyssä massiivisessa teltassa, johon on varattu ohjelmaa ja esiintyjä. Johtoryhmän sekä hallituksen jäsenet puolisoineen kokoontuvat puolestaan läheisen ravintola Saslikin kabinettiin illastamaan merkkipäivän kunniaksi.

*Lahtari.*

Eliel sulkee silmänsä ja yrittää unohtaa.

Hän näkee ne yhä mielessään, valkoiset plakaatit, joista kirkas auringonpaiste heijastuu. Niitä on kymmeniä ja niitä pitelevät sadat kädet. Niihin on kirjoitettu suurin kirjaimin kaikki maailman haukkumasanat. Ihmisiä on kokoontunut tehtaan ulkopuolelle tuhansittain, eikä kukaan ole tullut paikalle juhlistamaan yrityksen puolen vuosisadan mittaista menestystarinaa. Vihaisen väkijoukon synnyttämä meteli on korviahuumaava, ja sen kapellimestarina toimii korokkeella seisova megafonia kädessään pitelevä AY-liikkeen mies.

Eliel avaa silmänsä ja tuntee sydämensä jyskyttävän. Ne kiittämättömät nilkit. Tietenkin toimenpide on radikaali, mutta siihen

ei ryhdytty heppoisiin perusteisiin. Jos tehdas olisi pelastettavissa, se pelastettaisiin. Hallituksen päätös lakkauttaa Kouvolan yksikkö ei liity millään muotoa tuotantokustannusten karsimiseen, vaan putkiliiketoiminta haluttaan yksinkertaisesti ajaa alas kannattamattomana. Miltei kolmetuhatta ihmistä työllistävä tehdas on ollut yrityksen rahareikä jo kymmenen vuoden ajan, eikä muilta liiketoiminnan osa-alueilta kerätty positiivinen tulos ole riittävä peruste jatkaa sen toimintaa hamaan tulevaisuuteen. Tehtaan lakkauttamistakin suurempi ongelma on kai se, että työttömäksi jääviä ihmisiä on miltei mahdoton työllistää yrityksen muissa yksiköissä. Niin paljon RealEst Oyj:n toimintaympäristö on viimeisen kymmenen vuoden aikana muuttunut. Viisikymmentävuotias metallityöläinen ei ikimaaailmassa oppisi koodaamaan riviäkään, vaikka firma maksaisi kalliin koulutuksen. Ei ainakaan tarpeeksi nopeasti.

*Muuta Ruotsiin Nallen perässä, vitun sika.*

Eliel huokaa. Hän lukee tekstiviestin, joka on saapunut hänen puhelimeensa jo viisitoista minuuttia aiemmin. Se on Axelilta.

*Matkalla raflan kabinettiin. Olethan ajoissa.*

Hän ajattelee poikaansa. Tämän elegantteja kasvoja ja omaleimaista ääntä, joka on hämmästyttävän korkea. Siinä on häivähdys jatshtavaa viskibassoa, aivan kuten Axelin edesmenneellä äidillä, jolta poika on perinyt paitsi kauniit kasvonsa myös lintumaisen ruumiinrakenteensa.

Koko matkan ajan vaivannut outo närästys on alkanut uudestaan. Kouvolan visiitti ei toden totta ollut kovin mieltäylentävä. Hän tietää ettei tule toimimaan RealEst Oyj:n hallituksen puheenjohtajana enää vuottakaan, ja juuri siksi hän oli valmis ottamaan tämän luodin. Kansakunnan haukut. Hänen seuraajansa voisi aloittaa puhtaalta pöydältä ja saisi kenties jopa AY-liikkeen taakseen. Sen turvin tämä voisi luotsata yrityksen seuraaviin suuriin onnistumisiin.

Eliel pohtii hetken vastaustaan ja tyytyy sitten näpyttelemään viestikenttään *ok*.

Samassa hän tuntee rinnassaan pistävän kivun. Hetken tuntuu kuin hän ei saisi happea. Hän istahtaa eteisen jakkaralle.

*Helvetti.*

Hän on loistavassa fyysisessä kunnossa ollakseen 74-vuotias – hän on hiljattain juossut puolimaratonin ikämiessarjassa ajassa kaksi tuntia ja neljätoista minuuttia, mutta pitkään venyvät ravintolaillat kymmenen ruokalajin menuineen ja viinipaketteineen saavat hänen mielensä ja kehonsa väsymään. Sydän olisi kai hyvä käydä tutkituttamassa uudelleen, mutta Eliel karsastaa lääkärikäyntejä ja välttelee niitä viimeiseen asti. *Helvetti soikoon.* Jos tänään ei olisi firman puolivuosisataspäivä, hän lösähtäisi sohvalle viskilasi kädessään ja katsoisi Emmerdalea.

Eliel astelee verkkaisesti eteiskäytävän läpi kohti olohuonetta. Pitkät rusehtavaksi petsatut lattialankut natisevat merinovillaisten sukkiensa alla. Hän koskettaa katkaisinta ja olohuoneen katossa roikkuva koristeellinen valaisin herää eloon. Hän avaa kalvosinnapit ja päästää hihansuut roikkumaan kämmenselkien päälle.

Levysoittimen neula laskeutuu hitaasti mustan kiekon päälle. Johan Sebastian Bach: Sicilienne, konsertto D-mollissa, Bach-Werke-Verzeichnis 596. Se on Elielin mielestä kaunein koskaan sävelletty teos. Sen kuunteleminen tuntuu lähes masokismilta, niin haikeaksi ja surumieliseksi kappale hänet saa. Konsertto palauttaa mieleen Anne-Marien hautajaiset, sen kuinka Axelin serkku soitti sen pianolla muistotilaisuuden aluksi, tässä samassa huoneessa jotakuinkin kolme vuotta sitten. Aikaa siitä on jo yli tuhat pitkää päivää ja yötä, mutta asunto tuoksuu yhä Anne-Marielle. On siis lopulta täysin yhdentekevää, mitä huuhteluainetta siivooja ostaa.

*Anne-Marie.*

Tänään hänen olisi puettava ylleen jotakin mikä muistuttaa Anne-Mariesta.

Eliel astelee flyygelin ohi kohti olohuoneen sohvaryhmää ja seisautuu sen yläpuolella roikkuvan taulun eteen. Metsoa esittävä öljyvärimaalaus kääntyy saranan varassa sivulle ja paljastaa seinään integroidun kassakaapin. Eliel näppäilee numerokoodin, ja kaappi aukeaa merkkiään saattamana.

Hän poimii ylimmältä hyllyltä kenties arvokkaimman aarteensa, Vacheron Constantin Genève'n, jonka kellokuori on 18 karaatin kulta. Kellolla tuskin on mittavaa rahallista arvoa mutta tunnearvoa sitäkin enemmän: hän on saanut kellon Anne-Marielta häälahjaksi vuonna 1969.

Eliel tuntee kellon painon ranteessaan, se tuntuu vieraalta mutta samalla tutulta. Hän kävelee kohti flyygeiliä ja katselee tilavaa olohuonetta, sen lattiaa verhoavia persialaisia mattoja, joskus kauan sitten käsityönä tehtyjä lipastoja ja suuria öljyvärimaalauksia joita kehystävät koristeelliset kultaiset raamit.

Eliel ei tahdo mennä juhliin tänä iltana. Ei ilman vaimoaan.

Ja sitten hän kuulee jotakin musiikin läpi.

Hän on seisahtunut flyygelin vieressä seisovalle baarikaapille, mutta lattia natisee yhä. Aivan kuin hänen askeltensa ja niistä syntyvän äänen väliin mahtuisi sekunnin viive.

Hän pidättää hengitystään. Yhtäkkiä hän on varma että asunnossa on hänen lisäkseen joku muu. Hän vilkaisee taakseen, mutta keittiöön johtava holvikaaren muotoinen oviaukko on tyhjä. Keittiö on pimeänä, ainoastaan kohti Venäjän suurlähetystystä antavista ikkunoista heijastuu hitusen valoa. Eliel ravistaa päätään. Vanhan jugendtalon rakenteet ne vain elävät omaa elämäänsä.

J. S. Bach soi yhä taustalla, yhtä kauniina kuin joka ikinen ilta.

*Mieli se vain tekee tepposet. Päivä on ollut raskas.*

Eliel avaa kaapin, valitsee käteensä maskuliinisen harteikkaan Macallan Reflexion-pullon. Jos rintaa jäytävä tunne äityy sietämättömäksi, hän peruuttaa osallistumisensa illalliselle. Vanheneemisessa on sentään yksi hyvä puoli: se että epämieluisien asioiden tekemättä jättämiseen on aina tarjolla inhimillinen veruke: vanhuus itse. Siihen kellään ei ole nokan koputtamista.

Ruskea neste lorisee lasin pohjalle kuin vesi raikkaasta tunturipurosta.

Mutta lankkulattia narisee jälleen, tällä kertaa selvemmin. Hän kumooa suuhunsa lasin sisällön, luumulle vivahtava viski poltteele kurkussa.

"Haloo?" Eliel sanoo määrätietoisesti, vaikka tietää ettei kukaan

vastaa. Hän on viimeksi tehnyt niin silloin kun Anne-Marie vielä eli. Sellaisena iltana kun hän tuli kotiin eikä ollut varma, onko vaimo kotona vai ei.

Eliel laskee lasin baarikaapin päälle ja yskäisee nyrkkiinsä.

Tietysti hän on asunnossa yksin. Olihan murtohälytin päällä hänen astuessaan sisään, eikä ovi ole käynyt eteisessä.

”Haloo?” hän kuulee itsensä toistavan. Hän tietää ettei tekisi niin jos olisi sataprosenttisen varma siitä, ettei huoneistossa ole ketään muuta. Epäily on kuin miekka rinnassa.

”Kuka siellä?”

Nariseva ääni kuuluu tällä kertaa väliseinän takaa keittiöstä. Laahaava ääni, joka päättyy lyhyeen maiskahdukseen. *Keittiön veto-laatikko.*

Eliel tuntee kuinka kylmä aalto leviää selkää pitkin aina niskaan asti.

Hän tarttuu puhelimeensa, etsii pikavalinnasta Joonaksen numeroa.

Nyt askeleet kuuluvat yhä selvemmin.

Ja silloin hän näkee sen, tumman hahmon joka kävelee rauhallisesti keittiön pimeydestä. Puhelin valahtaa hänen otteestaan ja tippuu lattialle hänen jalkojensa väliin.

## 2

Joonas Lamberg avaa oven ja nousee autosta. Tihkusade kastelee paljaaksi ajeltua päälakea, eikä puuvillainen bleiseri juuri suojaa purevalta viimalta. Joonas on jo vetää yleen päällystakkinsa mutta hylkää ajatuksen nopeasti ja sulkee sitten tuoreessa vahassa kiiltävän Maybachin oven. Hän on sentään entinen poliisin erikoisjoukkojen mies, joka on ehtinyt työurallaan sukeltaa jäisessä vedessä täydessä rynnäkövarustuksessa ja maannut kahdeksan tuntia hievahtamatta paukkupakkasen kohmettamalla peltikatolla tarkkuuskiväärin kiikarin läpi tuijottaen. Hän on laukaissut aseensa tappaakseen useammin kuin kerran, ja häntä kohti on ammuttu yhtä monesti. Yksi luodeista – jonka lähetti matkaan ruotsinsuomalaisen pankkiryöstäjän ysimillinen vuoden 1998 marraskuussa – jätti polven yläpuolelle ikuisen arven ja aloitti loppulaskennan hänen uralleen Karhuryhmässä. Yksityiselle sektorille olosuhteiden pakosta loikanneen Joonaksen kimppuun on pitkän uran aikana käyty veitsien ja pyöränketjujen kanssa, mutta yleensä hän on selvinnyt tilanteista voittajana. Asetta hän ei ole kantanut sitten poliisiaikojensa, vaikka hänellä sellainen kotonaan onkin. Ei, hän luottaa kravmagaan, israelilaiseen itsepuolustuslajiin, jossa hänellä on neljän vuosikymmenen kokemus ja toisen expert-tason musta vyö.

On siis selvää, että hän pystyy imaisemaan tupakkansa ilman päällystakkia, olkoonkin että mereltä puhaltava tuuli on tänä iltana suorastaan murhaava. Parista plusasteesta huolimatta tuntuu siltä kuin seisoi ilmastoidussa pakastinarkussa.

Joonas asettaa huultensa väliin tupakan, sytyttää sen kaasusytkärillä ja raaputtaa kaulansa arpikudosta, jonka kylmä ilma saa



kutiamaan. Läheisten rakennusten suunnasta kantautuu tuulikellon sointi.

Hän imaisee henkosen ja vilkaisee kohti pomon ikkunoita. Pomon, joka tuntuu viimeisen kolmen vuoden aikana vanhenneen kymmenen vuoden edestä. Vaimon kuoleman jälkeen Zetterborgin askel on vähitellen alkanut kangistua ja mieheen on ollut entistä vaikeampi saada minkäänlaista kontaktia.

Joonas ajattelee palvelutalossa asuvaa äitiään, joka on Zetterborgia vuoden nuorempi. Alzheimerin tauti on viime kuukausien aikana kiristänyt otettaan syösten unholaan kaikki tuoreimmat muistikuvat, eikä äidin tulevaisuus näytä kovin valoisalta. Toisinaan hän pohtii, pitäisikö hänen kaapata äiti mukaansa ja viedä tämä viimeisiksi päiviksi jonnekin, missä jäisen tihkun sijasta taivaalta puhaltaisi leuto välimerellinen tuuli.

Joonas päästää savun ulos keuhkoistaan, ja se karkaa nopeasti puhurin mukaan.

Hän vilkaisee kelloaan uudelleen, aivan kuin tarkistaakseen kauanko tupakka on palanut. Hän vetää siitä muutaman pikaisen henkosen, tiputtaa natsan maahan ja näkee samassa, että kännykkä on alkanut soida Maybachin etupenkillä.

Joonas istuu autoon ja tarttuu puhelimeen. Näytöllä vilkkuu nimi *Prinssi Charles*. Sinänsä asiaton vitsi, jota vanhempi Zetterborg varmasti paheksuisi, jos vain tietäisi Joonaksen Axelille antamasta liikanimestä. Joonas on perheen kanssa asioidessaan aina kohtelias muttei koskaan pokkuroiva tai liian virallinen. Niin patruuna itse on toivonut.

”Joonas.”

”Terve, Joonas... Ajattelin vaan soitella kun...”, Axel Zetterborgin ääni on kiihtynyt.

Joonas tekee sen minkä osaa parhaiten, hän odottaa kärsivällisesti.

”Oletko isän kanssa?” Axel saa lopulta kysytyksi.

”Isäsi on kotona. Olen tässä kadulla autossa.”

”Eikö teidän pitänyt tulla suoraan ravintolaan?”

”Isäsi halusi käydä kotona.”

”Okei... Isää odotetaan ravintolassa ja se tietää sen.”

Joonas Lamberg kumartuu eteenpäin jotta näkisi ikkunat rakennuksen kulmassa. Ikkunoissa palaa hailakka valo.

”Se ei vastaa puhelimeen. Se vastaa yleensä aina”, Axel sanoo ja kuulostaa nyt huolestuneelta. ”En soittelisi muuten, mutta se valitelti tänään aiemmin että on jotenkin huonovointinen.”

”Varmaan se kohta...”

”Käy katsomassa.”

”Mutta...”

”Tee niin kuin sanon, Joonas.”

”Selvä juttu. Käyn ylhäällä”, Joonas sanoo ja avaa auton oven, ponnistaa itsensä ulos. Pomo on todennäköisesti kunnossa, mutta pienenkään epäilyksen ja toiminnan väliin ei saa missään olosuhteissa jäädä useampaa sekuntia. Se olisi epäammattimaista.

Joonas astelee ovelle ja kaivaa taskustaan avaimen. Puhelu on yhä käynnissä kun hän lähtee harppomaan ylös portaita. Kuusi kerrosta alle puolessa minuutissa. Polvilumpio toimii hyvin, vaikka Joonas tietää että se näyttää röntgenkuvissa suorastaan karmaisevalta ja voi pettää hänen allaan minä hetkenä hyvänsä.

”Olen nyt ovella. Ulkona oli ihan hiljaista...”, Joonas sanoo puhelimeen hitusen hengästyneenä ja lingittää ovikelloa.

”En mä mitään sen suuntaista ajatellutkaan, mutta...” Axel lopettaa lauseensa kesken, koska toivoo kai kuulevansa isänsä kiukkuisen äänen. *Tulossa ollaan, perkules soikoon.*

’Sitä ei kuitenkaan kuulu, eikä ovi avaudu.

Hetken ajan Joonas seisoo puhelin korvallaan oven edessä ja tuijottaa nimikylttiä, jossa lukee *Zetterborg* mustalla pohjalla valkoisin kirjaimin. Sitten hän iskee oveen muutaman napakan koputuksen. Sekunnit seuraavat toisiaan kunnes aikaa on kulunut epäilemättä yli minuutti.

”Joonas?” Axel sanoo, ja Joonas saattaa nyt kuulla hänen äänensä levottomuuden.

Joonas avaa oven omalla avaimellaan.

”Axel”, hän sanoo päästyään olohuoneeseen. ”Jokin taitaa tosiaan olla pielessä.”

# 3

Rikosylikonstaapeli Jessica Niemi katselee kuinka harmaan talviturkin ylleen kasvattanut orava kipittää tien yli ja kiipeää sitten ylös paksua puunrunkoa hämmästyttävän nopeasti. Luonnon pienet ihmeet, kuten painovoimaa uhmaavan jyrsijän ketteryys, eivät ole koskaan lakanneet hämmästyttämästä Jessicaa. Hän tuntee vuosi vuodelta kaipaavansa luontoa yhä enemmän, kenties saadakseen etäisyyttä työssään kohtaamiinsa tragedioihin ja karmaiseviin ihmiskohtaloihin.

Se ei kuitenkaan ole tällä kertaa syy siihen, miksi Jessica on saapunut Keskuspuistoon synkkänä tammikuun iltana.

Orava katoaa näkyvistä, mutta Jessica kuulee kuinka sen pienet kynnet rapisevat puunkuorta vasten, ja näkee kuinka oksat heiluvat muutaman metrin korkeudessa.

Tiheän metsän reunustama pururata on pimeä, eikä jäinen tihkusade ole houkutellut paikalle kovinkaan monta kuntoilijaa. Jessica on ottanut mukaansa taskulampun mutta on toistaiseksi selvinnyt tienvarressa harvakseltaan seisovien valaisinpylväiden valon varassa.

Jessica vetää tuulitakkinsa vetoketjun ylös vasemman kätensä sormilla. Oikea käsi riippuu yhä kantositeessä. Ei siksi että se olisi vamman paranemisen kannalta enää välttämätöntä, vaan siksi että käsivarren lihaksia jomottaa aina kun joulukuun puolivälissä vahingoittunut ranne roikkuu vapaana.

Tuolloin nuoren naisen heilauttama leka teki selvää ranteen lisäksi Jessican peukalontyvestä. Se murskasi ison monikulmaluun, ja leikkaavan lääkärin täytyi venyä mestarilliseen suorituk-

seen luodakseen peukalolle edes kohtalaiset edellytykset toimia jonakin päivänä. Onnistuneesta leikkauksesta huolimatta edessä on kärsivällisyyttä vaativa kuntoutusprosessi, joka jatkuu vielä pitkään. Varovaisen arvion mukaan Jessica pääsee sovittamaan asetta käteensä Pasilan ampumaradalla seuraavan kerran kesällä, ehkäpä vasta syksyllä. Jos hän ylipäättään enää haluaa takaisin. Juuri nyt siitäkään ei ole mitään takeita.

Ajatus virkavapaalle jättäytymisestä oli yllättänyt Jessican itsensäkin: he olivat jo ehtineet Hellun kanssa sopia siitä että Jessica voisi jatkaa yksikössä normaalisti kunhan jättäisi toimivaa kättä edellyttävän kenttätöiden muille. Ja jonkin aikaa Jessicasta oli tuntunut siltä että hän halusikin jatkaa. Hellu oli antanut hänelle uuden mahdollisuuden huolimatta siitä kaikesta mitä hän oli saanut selville Jessicasta ja hänen menneisyydestään. Hellu oli heittänyt hänelle pelastusrenkaan, ja ohikiitävän hetken Jessica oli suostunut roikkumaan siinä. Mutta sitten...

Jessica seisahtuu aloilleen ja katselee kosteaa pururadan pintaa. Tuuli tanssittaa vettä lätäköissä, ne eivät ole vielä jäätyneet.

Juuri tässä se tapahtui. Tässä samassa paikassa viime marraskuussa Jessican kimppuun hyökkäsi humalainen mies. Kaadetuaan hänet maahan tämä toisteli hänen korvaansa yhtä ja samaa sanaa: *jouluaatto*.

Ja vain viidenkymmenen metrin päässä tiestä keskeltä metsää löytyi jouluaattona karrelle palaneen miehen ruumis.

Tuulenpuuska saa puiden lehdettömät oksat keinumaan pimeässä. Jessica havahtuu, hän kuulee nopeasti lähestyvän kohinan ja muutaman sekunnin kuluttua ohi suhahtaa sukkapukuinen pyöräilijä ja katoaa näkyvistä yhtä nopeasti kuin ilmestyikin.

Kylmä aalto lävistää Jessican. Hän ei usko sattumiin. Hän tietää, että jotakin on tekeillä. Jotakin mikä hänen tulisi selvittää yksin.

Hän muistaa kuinka katsoi ulos asuntonsa ikkunasta jouluyönä.

Hän muistaa mitä näki. Sarvipäisiä hahmoja. Sen täytyi olla noitajengi, joka murhasi vuosi sitten lukuisia ihmisiä ja uhkasi lopulta hänenkin henkeään.

## Pahempi kuin kantaa ikuista kaunaa, on elää murha tunnollaan.

Yritysjohtaja Eliel Zetterborg löydetään raa'asti surmattuna Helsingin keskustassa sijaitsevasta arvoasunnostaan. Huoneistoon ei ole murtauduttu, ja ainut johtolanka on olohuoneen lasipöydällä lojuvat palapelinpalat. Zetterborgin yritys on kertonut tuhansia ihmisiä koskevista irtisanomisista vain muutamia päiviä aiemmin.

Rikosylikonstaapeli Jessica Niemi on jättäytynyt pois työstään Helsingin poliisissa ja keskittyy tutkimaan kuolemantapausta, joka tuntuu omituisella tavalla kytkeytyvän häneen. Mutta kun Zetterborgin murhasta alkaa paljastua yhä karmivampia yksityiskohtia, Jessica ei voi vastustaa kiusausta vaan palaa takaisin kentälle.

Maailmanmenestykseen nousseen Max Seeckin kuudes romaani *Kauna* on hengästyttävän nopeatempoinen psykologinen trilleri. Se on kertomus katkeruudesta, kateudesta ja haavoista, jotka eivät koskaan parane.



[www.tammi.fi](http://www.tammi.fi)

84.2

ISBN 978-952-04-3146-4